

Õiguskantsler

Liina Kersna
minister
Haridus- ja Teadusministeerium
hm@hm.ee

Teie nr
Meie 12.03.2021 nr 7-4/210435/2101713

Õpetajakutse omandamine

Lugupeetud minister

Õiguskantsleri poole pöördus [], kes palus hinnata, kas Haridus- ja Teadusministeeriumil oli alust nõuda temalt selle õppeaasta alguses õpetajakutse omandamist, kuigi ta on õpetajakutse saanud juba mõned aastad tagasi ning tema kvalifikatsioon vastab nõuetele.

[]

Õiguskantsleri andmetel on Eesti Õpetajate Liit kui kutse andja seisukohal, et avaldaja kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele ning selle seisukohaga on nõus ka HTM vastava ala spetsialistid. Palun, et ministeerium kinnitaks seda seisukohta ka avaldaja praegusele tööandjale ja lahendaks koolile tehtud ettekirjutuse küsimuse, nii et kõigile oleks üheselt selge, kas oli alust etteheideteks. Samuti palun Teil põhjustatud segaduse ja tarbetute üleelamiste tekitamise pärast nii [] kui ka koolijuhilt vabandust paluda.

Kuna segadust selles asjas on olnud palju, soovitan Teil koostöös Eesti Õpetajate Liiduga luua selge ja üheselt mõistetav regulatsioon avaldajaga sarnases olukorras olevate õpetajate kvalifikatsiooni hindamiseks. Inimesel peab olema võimalik õigusakte lugedes aru saada, kas ja mis nõudeid ta peab täitma, et tema kvalifikatsioon oleks nõuetekohane. Kui selline selgus puudub, ei ole see kooskõlas õiguskindluse ja hea halduse tava põhimõttega.

Palun andke hiljemalt 16. aprilliks 2021 teada, mida olete selles asjas ette võtnud.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (PGS) § 74 lõike 5 kohaselt kehtestab direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded valdkonna eest vastutav minister määrusega. Haridus- ja teadusministri 29.08.2013 määruse nr 30 „[Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded](#)“ § 3 lõige 1 sätestab, et põhikooli- ja gümnaasiumiõpetaja kvalifikatsiooninõuded on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ja õpetajakutse. Õpetajakutse saadakse ülikoolis pärast õpetajakoolituse õppekava läbimist või kutset andva organi juures pärast õpetajaametiks vajalike pedagoogiliste kompetentside tõendamist (määruse § 3 lg 4).

Kuigi 02.09.2013 jõustunud määruse järgi võib õpetajakutse omandada ülikoolis pärast õpetajakoolituse õppekava läbimist, omandas Tallinna Ülikool õiguse anda koos lõpudiplomiga ka õpetajakutse aja jooksul (vt [andmeid kutseregistris](#)). [], kui avaldaja lõpetas ülikooli mitme aine õpetajana, oli Tallinna Ülikoolil kutseregistri järgi õigus anda õpetajakutse koos

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

lõpudiplomiga. Paraku ei olnud avaldaja õpetajakutse omamise kohta tehtud kutseregistrisse kannet. See kanne tehti registrisse alles pärast seda, kui avaldajal tekkisid probleemid kvalifikatsiooni tõendamise ja ta asus oma õigusi kaitsma.

Ministeeriumist selgitati, et Tallinna Ülikooliga on ka varem olnud sarnaseid probleeme. Seda teades pidanuks ministeerium enne koolile etteheidete tegemist hoolikalt kontrollima, kas [] on tegelikult õpetajakutse või on ülikool taas jätnud kutseregistrisse kande tegemata. Praegu kutseregistrisse kantud andmete kohaselt on avaldajal mitme aine õpetaja kutse (koolilõpudokumendile kantud kutse []), mis kehtib registri järgi alates []. Seega on ettekirjutus vähemalt selles osas põhjendamatu.

Ajal, mil avaldaja lõpetas Tallinna Ülikooli [], polnud ülikoolil õigust koos diplomiga õpetajakutset anda. Määruse järgi on peale ülikooli võimalik omandada õpetajakutse ka kutset andva organi juures. Õpetajakutset [annab](#) Eesti Õpetajate Liit.

Eesti Õpetajate Liidust saadud selgituste kohaselt vastab ka avaldaja [] kvalifikatsioon nõuetele. Seda vaatamata asjaolule, et [], kui avaldaja lõpetas ülikooli [] erialal, polnud ülikoolil õigust õpetajakutset koos diplomiga väljastada. Liit on seisukohal, et õpetajakutse, mille avaldaja omandas [] Tallinna Ülikooli lõpetamisega, laieneb ka [] erialale ja tagab talle määrusega nõutud [] kvalifikatsiooni.

Eesti Õpetajate Liidust selgitati, et õpetajakutse andmine pole seotud pelgalt ainealase pädevusega, vaid on laiem ja üldisem. Seega ei pea avaldaja kutse andja arvates taotlema kutse andja juures eraldi [] kutset.

Haridus- ja Teadusministeeriumist on õiguskantsleri nõunikule vastatud, et [] eraldi [] kutset ei nõuta. Kui on nii, siis tuleb ka koolile tehtud ettekirjutus seda arvestades üle vaadata. Ühtlasi tuleb luua selgus ka teiste õpetajate ja Eesti Õpetajate Liidu kui kutseandja jaoks, kas ja millal on õpetajakutse universaalne ning kas iga aine õpetamiseks peab õpetaja omandama eraldi kutse.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Koopia: Eesti Õpetajate Liit